

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 597/2022-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľa a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **LEGAL CARTEL s. r. o.**, Na Hrebienku 40, Bratislava, IČO 36 677 175, zastúpenej Mgr. Zdenkou Stašákovou, advokátkou, Na Hrebienku 40, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 48/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 48/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd okresnému súdu uložil príkaz konať a žiada priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 2 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti, zo súdneho spisu okresného súdu a z priložených príloh vyplynul nasledujúci stav veci:

Sťažovateľka sa obrátila na Okresný súd Banská Bystrica 25. júna 2019 s návrhom na vydanie platobného rozkazu proti žalovanej, 12. júla 2019 bol platobný rozkaz vydaný. Žalovaná podala 8. augusta 2019 odpor. Súdny spis bol 1. októbra 2019 postúpený okresnému súdu. Uznesením z 9. januára 2020 okresný súd vyzval žalovanú na vyjadrenie sa k žalobe.

3. Ústavný súd po podaní ústavnej sťažnosti zistil, že v auguste 2022 okresný súd nariadil pojednávanie na 29. september 2022. Na nariadené pojednávanie sa nedostavila žalovaná, okresný súd rozhodol o veci samej rozsudkom pre zmeškanie tak, že žalobe vyhovel. Rozsudok pre zmeškanie nadobudol právoplatnosť 25. októbra 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti argumentuje, že

a) od postúpenia veci okresnému súdu tento o veci viac ako 28 mesiacov vôbec nekonal, čím porušil sťažovateľkou označené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote;

b) pretrvávajúci stav právnej neistoty podľa sťažovateľky odôvodňuje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2 000 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

7. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

8. Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd neidentifikoval žiadne okolnosti svedčiace o právnej, resp. faktickej náročnosti veci.

9. Z hľadiska povahy veci a jej významu pre sťažovateľku typovo nejde o konanie, v ktorom súd musí konať obzvlášť starostlivo a promptne (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých), ide o konanie o zaplatenie finančnej sumy 711,24 eur z titulu neuhradenej faktúry.

10. Z hľadiska správania účastníkov konania ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, pre ktoré by bolo možné dĺžku konania pripísať sťažovateľke, v správaní žalovanej možno badať obštrukčné správanie, keďže sa nedostavila na pojednávanie nariadené na 29. september 2022, na čo okresný súd reflektoval vydaním rozsudku pre zmeškanie.

11. Celková dĺžka konania už presiahla dobu 3 rokov na jednom inštančnom stupni, čo nemožno považovať za optimálnu dĺžku konania. Je však potrebné prihliadnúť na to, že o nároku bolo okresným súdom už právoplatne rozhodnuté, stav právnej neistoty sťažovateľky sa tak zásadným spôsobom zmiernil.

12. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na judikatúru ESLP, z ktorej vyplýva, že dĺžka konania v civilných veciach v trvaní dvoch až troch rokov na jednom stupni všeobecného súdnictva je v závislosti od povahy veci akceptovateľná a nie je v rozpore s právom na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri Humen v. Poľsko, rozsudok ESLP z 15. 10.1999, sťažnosť č. 26614/95, body 58 a 69).

13. V postupe okresného súdu teda badať nečinnosť od januára 2020 (výzva žalovanej na vyjadrenie sa) až do septembra 2022 (vykonanie pojednávania a vydanie rozsudku pre zmeškanie), čo je obdobie nečinnosti viac ako jeden rok a osem mesiacov. Na druhej strane ale ústavný súd zohľadnil, že rozsudok pre zmeškanie nadobudol právoplatnosť 25. októbra 2022 a právna neistota sťažovateľky bola odstránená, ďalej je potrebné zohľadniť aj význam konania pre sťažovateľku, ktorý z hľadiska jej povahy ako obchodnej spoločnosti a výšky žalovanej istiny (711,24 eur) nemožno hodnotiť ako zásadný. Ústavný súd navyše zohľadnil aj obdobie pandémie COVID-19, ktoré bezpochyby malo význam na dĺžku súdnych konaní ako takých, v období pandémie súdy prednostne vykonávali úkony vo veciach, ktoré nezniesli odklad, napadnuté konanie nespadá do kategórie týchto konaní. Pandémia ochorenia COVID-19 môže byť dôvodom nečinnosti avšak v rámci ojedinelej nečinnosti trvajúcej kratší čas aj s prihliadnutím na predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 266/2022). Obmedzenia, ktoré si vyžiadala pandémia COVID-19, môžu mať nepriaznivý vplyv na vybavovanie vecí vnútroštátnymi súdmi, hoci to v zásade nemôže zbaviť štát všetkej zodpovednosti za nadmernú dĺžku predmetného konania (sťažnosť vo veci Q a R proti Slovinsku, č. 19938/20, rozhodnutie z 8. 2. 2022, § 80).

14. Dĺžka napadnutého konania teda nie je optimálnou, avšak z pohľadu ústavného súdu, zohľadňujúc individuálne okolnosti prípadu, nedosahuje intenzitu spôsobilú zasiahnuť do sťažovateľkou označených práv. Z tohto dôvodu preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

15. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jej návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

16. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania (s prihliadnutím na aktuálnu procesnú situáciu ide o rozhodovanie o výške trov konania) signalizoval vznik prietáhov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55

písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľke, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu